

Wreszcie także przy pomocy ks. dr Leszka Poleszaka SCJ postaramy się zrozumieć podobieństwa i różnice kultu Najświętszego Serca Jezusowego i kultu Miłosierdzia Bożego. Wiele jest zamieszania i nieporozumień w tym temacie. Dlatego serdecznie zachęcam do zapoznania się z tym tekstem.

Kult Najświętszego Serca Jezusowego a kult Miłosierdzia Bożego

Chciałbym w tym miejscu dokonać bardzo zarysowego rozróżnienia kultu Bożego Miłosierdzia od kultu Najświętszego Serca Jezusowego. Zdarza się bowiem często, iż myli się te dwie formy pobożności zapominając o zasadniczych różnicach formalnych i materialnych, jakie pomiędzy nimi zachodzą.

Źródła kultu Miłosierdzia Bożego możemy doszukać się w Piśmie Świętym Starego i Nowego Testamentu. Miłosierdzie, które jest jednym z przymiotów Boga, ukazane jest tam zarówno w odniesieniu do całego narodu wybranego jak też do całej ludzkości czy poszczególnego człowieka. W Starym Testamencie miłosierdzie jest rozumiane przede wszystkim jako przymiot Boga (por. Wj 22,26; 34,6), którego nie można lekceważyć (por. Jr 13,14; Syr 5,6), ponieważ Bóg jest także sprawiedliwy. Miłosierdzie Boże w Nowym Testamencie realizuje się przede wszystkim w Jezusie Chrystusie, w którym wszyscy ludzie mogą dostąpić zbawienia (por. Rz 9,23; 11,32). Postawa Jezusa jest przepełniona miłosierdziem względem chorych, słabych, pogardzanych (por. Łk 1,54; Rz 9,18; Mk 1,41; 6,34; 10,47-51). Święty Paweł wprost nazywa Boga „Ojcem miłosier-

dzia” (2 Kor 1,3). List do Hebrajczyków nazywa Jezusa „miłosiernym Arcykapłanem” (Hbr 2,17).

Pismo Święte zachęca do praktyki miłosierdzia, które winno być wzorowane na miłosierdziu Boga. Najważniejsze wezwania w tym względzie zawierają się w przynagleniu do naśladowania miłosiernego Ojca (por. Łk 6,36), pierwszeństwa miłosierdzia przed ofiarą składaną Bogu (por. Mt 9,13) oraz błogosławieństwem miłosiernym (por. Mt 9,13).

Zasadniczy trzon nauczania Kościoła w temacie Miłosierdzia Bożego odnajdujemy w encyklice Jana Pawła II *Divites in misericordia* z 30 listopada 1980 roku. Papież koncentruje się w niej na zagadnieniu poznawalności przymiotów miłości i miłosierdzia w Bogu oraz na ustaleniu właściwej relacji między człowiekiem a Bogiem. „Chrystus (...) objawia Boga, który jest Ojcem, jest «miłością», jak to wyrazi w swoim liście św. Jan (1 J 4,16), objawia Boga, który jest „bogaty w miłosierdzie”, jak czytamy u św. Pawła (Ef 2, 4)”. Encyklika ukazuje miłosierdzie jako prawdę wiary a także chrześcijańską zasadę życia.

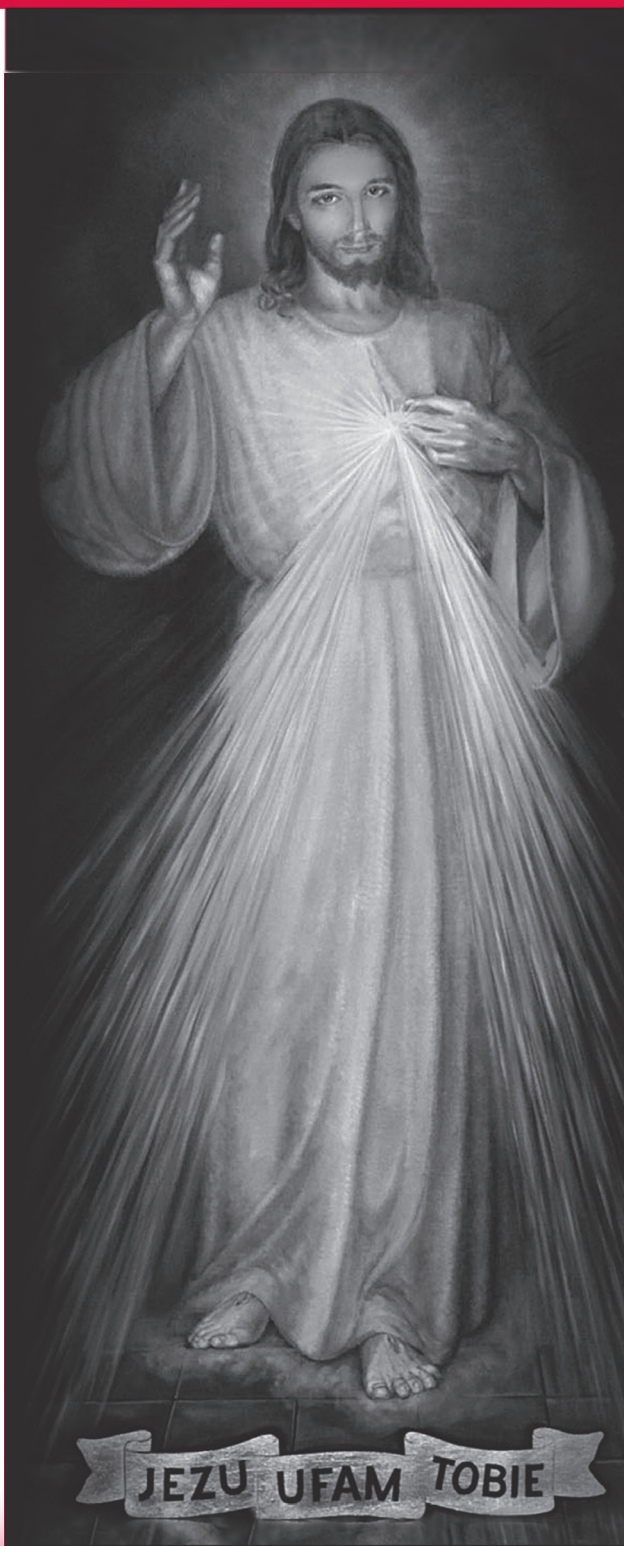
W czasie objawień św. Faustynie Kowalskiej w lutym 1931 r. Chrystus wy-

raził pragnienie, by w pierwszą niedzielę po Wielkanocy ustanowiono święto Miłosierdzia. To polecenie było wielokrotnie powtarzane. W realizację prośby włączył się spowiednik św. Faustyny ks. M. Sopoćko. Pierwszy raz uroczyste święto Miłosierdzia obchodzono w Krakowie – Łagiewnikach w niedzielę po Wielkanocy w 1944 roku. Po zakończeniu wojny biskupi polscy wnieśli w 1946 roku do Stolicy Apostolskiej prośbę o zatwierdzenie święta Miłosierdzia Bożego. Kongregacja Świętego Oficjum w 1958 roku wydała dekret zakazujący szerzenia nabożeństwa w formach podanych przez św. Faustynę. Zakaz cofnięto w 1978 roku. Pozwoliło to na uroczyste obchody liturgiczne Niedzieli Miłosierdzia Bożego w 1985 roku, początkowo tylko w Archidiecezji Krakowskiej. Pozwolenie takie otrzymały później także inne diecezje. Jan Paweł II beatyfikował siostrę Faustynę 18 kwietnia 1993 roku w Rzymie. Kanonizacja miała miejsce 30 kwietnia 2000 roku także w Rzymie. Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dekretem z dnia 1 września 1994 roku zatwierdziła formularz Mszy Świętej wotywniej o Miłosierdziu Bożym dla całego Kościoła.

I. Przedmiot kultu Bożego Miłosierdzia

Bliższym przedmiotem materialnym kultu jest krew i woda, któ-

OTWIERAJ
Serce

re wypłynęły z przebitego boku Jezusa Chrystusa na krzyżu, oznaczone na obrazie Jezusa Miłosiernego przez promień błady i czerwony.

Przedmiotem dalszym kultu jest zmartwychwstały Chrystus w momencie ukazania się Apostołom w Wieczerniku. Zwraca się On do nich: „Pokój wam”, ustanawiając sakrament pokuty i pojednania, który jest sakramentem Miłosierdzia Bożego. Na obrazie Jezus przedstawiony jest jako błogosławiący prawą ręką, lewą uchyla szatę w okolicy Serca, skąd wychodzą promienie błady i czerwony – symbole wody i krwi.

Przedmiotem formalnym kultu, czyli jego motywem, jest nieskończone Miłosierdzie Boże. Miłosierdzie określa miłość Bożą pełną litości wobec ludzkiej nędzy spowodowanej przez grzech.

Celem kultu jest pobudzenie ufności człowieka do Boga o czym świadczą słowa: „Jezu, ufam Tobie!”.

2. Różnice pomiędzy kultem

Najświętszego Serca Jezusowego oraz kultem Miłosierdzia Bożego

Pomiędzy kultem Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz kultem Bożego Miło-

sierdzia zachodzą istotne różnice. O ile przedmiotem właściwym w kulcie Serca Bożego jest osoba Słowa Wcielonego, to przedmiotem właściwym kultu Miłosierdzia Bożego jest Boskie Miłosierdzie Trójcy Przenajświętszej – chodzi więc o przymiot Boga. W kulcie Bożego Serca akty wynagrodzenia za grzechy mają istotne miejsce, w kulcie Bożego Miłosierdzia natomiast jego istotę stanowią akty ufności względem Boga. Kult Serca Bożego ma swoje uprzywilejowane dni: pierwsze piątki miesiąca, uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa. Kult Miłosierdzia Bożego natomiast poza Świętem Miłosierdzia w niedzielę w oktawie Wielkanocy posiada jedynie uprzywilejowaną godzinę – 15.00, określaną jako „godzina miłosierdzia”. Inne są również praktyki kultu Miłosierdzia Bożego (Koronka do Miłosierdzia Bożego, cześć oddawana obrazowi Miłosierdzia Bożego, akty miłosierdzia wobec bliźnich).

Dla bardziej przejrzystego porównania możemy posłużyć się poniższą tabelą.

	kult Serca Jezusowego	kult Miłosierdzia Bożego
przedmiot materialny bliższy (<i>obiectum proximum materiale</i>)	żywe fizyczne Serce Jezusa, złączone hipostatycznie z drugą osobą Trójcy Przenajświętszej	krw i woda, które wypływają z przebitego boku Zbawiciela
przedmiot materialny dalszy (<i>obiectum materiale remotum</i>)	osoba Słowa Wcielonego	zmartwychwstały Chrystus ustanawiający sakrament pokuty i pojednania

	<i>kult Serca Jezusowego</i>	<i>kult Miłosierdzia Bożego</i>
przedmiot formalny (<i>objectum formale</i>), czyli przyczyna i racja kultu	wielkość miłości Zbawiciela świata	Boskie Miłosierdzie Trójcy Przenajświęt- szej – przymiot Boga
formy kultu	• obraz Serca Jezusowego, • akty miłości, wynagrodzenia i zadość- uczynienia, • pierwsze piątki miesiąca, • uroczystość Najświętszego Serca Jezu- sowego, • Koronka do Najświętszego Serca Jezu- sowego, • formularz mszalny o Najświętszym Sercu Pana Jezusa, • nabożeństwo czerwcowe, • Komunia Święta wynagradzająca, • Godzina święta, • adoracja wynagradzająca, • Litania do Najświętszego Serca Jezusowego, • Godzinki do Najświętszego Serca Jezu- sowego, • intronizacja Najświętszego Serca Jezu- sowego, • akty poświęcenia Najświętszemu Sercu Jezusowemu, • akty miłości bliźniego, • Apostolstwo Modlitwy, • Straż Honorowa Najświętszego Serca Jezusowego	• obraz Bożego Mi- łosierdzia, • akty ufności, „go- dzina miłosier- dzia”, • święto Miłosier- dzia Bożego, • Koronka do Miło- sierdzia Bożego, • formularz mszal- ny o Bożym Miło- sierdziu, • akty miłosierdzia wobec braci

ks. Leszek Poleszak SCJ
 „Serce Jezusa niezglębione źródło miłości Boga”
 Wydawnictwo Księży Sercanów 2007